

וזאת לתעודה...

"שלום. קוראים לי מיכאל ואני שונא לכתוב מסמכי בדיקות"
 "אוהבים אותך, מיכאל!"
 (תועד בפגישה של "בודקים אנונימיים")

אמנם עדיין אין, ככל הידוע לי, קבוצת תמיכה לבודקים, אבל אני מניח שרבים מכם מרגישים ככה: חוסר חשק קיצוני לכתוב מסמכי בדיקות

במסגרת תפקידי באינטל אני הנודניק שלוחץ על אנשים לכתוב מסמכים. אני הגדרתי את מבנה המסמכים (templates) ואני עושה סקירה (review) כמעט לכל המסמכים שהקבוצה שלי כותבת. אחלה ג'וב? אני יכול להגיד לכם שזה כמו שאתם מתארים - לא ממש מלהיב והרבה פחות משעשע מאשר להריץ בדיקות ולמצוא איזה באג מעניין.

יותר גרוע: כיוון שאני זה שמטיף לחשיבות של מסמכי בדיקות, אני חייב לתת דוגמה ולבצע הלכה למעשה את מה שאני דורש מאחרים. כלומר - אין מצב שאוכל להתחמק מכתובת מסמכי בדיקות לפרוייקט שבאחריותי למרות שאני ממש לא נהנה מזה. למעשה, בזמן הכתיבה אני נאלץ לקום מידי פעם מהכיסא ולעשות סיבוב במסדרון כדי להתעורר קצת.

נאמרו כבר תילי תילים של מילים למה חשוב לכתוב מסמכי בדיקה. אני אחזור על עיקרי הדברים אם כי אני מניח שאתם מכירים אותם:

- ✓ הכתיבה מאלצת חשיבה מסודרת על אתגר הבדיקות שלפנינו. הצורך להסביר בכתב מה אנו מתכננים, ולמה כך ולא אחרת משפרת את תוכנית הפעולה, את אסטרטגיית הבדיקות שלנו, את תכנון המאמץ וחלוקת המשימות.
- ✓ תיעוד בכתב מאפשר לאחרים בפרוייקט לדעת למה הם יכולים לצפות מקבוצת הבדיקות. זה מאפשר להם להעיר אם טעינו ומקטין את כמות ההפתעות שנגרמות מאי הבנה או אי תיאום ציפיות.
- ✓ לצורך כתיבת מסמכי הבדיקות צריך להתעמק במסמכי האיפיון ומתוך כך עולים על בעיות במסמכים אלה (חוסר פרטים; ערפול וכדומה) כבר בשלבים המוקדמים של תהליך הפיתוח.

"המסמך אינו חשוב; פעולת התיעוד היא החשובה". כתיבת המסמך היא המטרה. קריאה על ידי אחרים - זה כבר בונוס.

עד כאן לא חידשתי הרבה ולא הקלתי את הסבל. ההמשך הוא כמה הערות והצעות שאולי יעזרו לבלוע את הגלולה, אם כי לדעתי היא אף פעם לא תהיה מתוקה במיוחד (כתיבת מסמכים זה באסה).

1. תתרגלו לעובדה שמעט מאוד אנשים יקראו את המסמך. זה בסדר גמור. עיקר התועלת בכתיבת מסמכי בדיקות היא לכותב עצמו: חשיבה מסודרת וכו'. אם לא תצפו שמישהו יקרא את המסמך - תתאכזבו פחות כשזה (לא) יקרה. בספר Exploring Requirements (מאת ג'רלד ווינברג ודונלד גאוס), המחברים מתייחסים לאכזבה זו. הם קובעים: "המסמך אינו חשוב; פעולת התיעוד היא החשובה". כתיבת המסמך היא המטרה. קריאה על ידי אחרים - זה כבר בונוס.

2. בעולם של טוויטר יש הרגשה שכל רעיון אפשר להעביר במשפט או שניים. ואם צריך יותר, אז מישהו כבר צריך למצוא דרך קיצור או תוכנה שתעשה לנו את העבודה. אנחנו בהרגשה שאם רק נחשוב מספיק נמצא איזה פתרון טכנולוגי מבריק שיכתוב תיעוד במקומו (כמו למשל השימוש ב - DoxyGen על ידי מפתחים). זה מתסכל לעבוד על משהו באופן ידני ואיטי כשכל הזמן יש הרגשה שבעצם אפשר לאטמט את זה ולעשות את זה יעיל. אבל כתיבת מסמך היא פעולה של חשיבה, ואת זה (למזלנו?) עוד אף אחד לא מצא דרך למכן. אז לפחות מהקטע של הרגשת בזבוז הזמן אפשר לרדת.

3. תלמדו להקליד בקצב מהיר. חלק מהרתיעה מכתובת מסמכים היא העובדה שזה לוקח הרבה זמן - ועוד יותר זמן למי שמקליד רק עם שתי אצבעות. בספר Weinberg on Writing ממליץ ג'רלד ווינברג להשקיע בלימוד כתיבה עיוורת כאחת הדרכים להיות כותב טוב יותר.

4. תשקיעו בללמוד לכתוב. לא רק מסמכי בדיקות; כתיבה כלשהי. כתיבה יוצרת למשל ברגע שכתביה באופן כללי זורמת יותר, גם כתיבת מסמכי בדיקות (ודו"חות, ותיאור באגים, וכו') תלך יותר בקלות והתוצאה תהיה קריאה יותר. [במאמרו הנפלא על החשיבות של מסמכי דרישות](#) אומר ג'ואל ספולסקי: "כתיבה היא שריר. ככל שתכתוב, תוכל לכתוב יותר". הוא מעיד על עצמו שעל מנת להתגבר על הקושי לכתוב הוא נרשם לקורס כתיבה. עברו זה ממש הצליח: אני ממליץ בחום על כל אחד מהמאמרים שג'ואל פרסם לאורך השנים.

בקיצור: יש הרבה דברים בחיים שעושים כי צריך ולא כי רוצים. ספורט (לפחות חלק מאיתנו...), דיאטה, מסיבת חנוכה של הגן, סנדוויץ' לילדים בבוקר... אז תכניסו גם את כתיבת מסמכי הבדיקות לקטגוריה הזאת, ובמקום לדחות, פשוט תכתבו אותם. מניסיוני, אם כותבים את המסמכים בזמן (בתחילת הפרוייקט - לא בסופו), רובכם תרגישו שהאמץ היה שווה ושהפקתם תועלת מהמסמך.

